

వరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

14. ఇబ్రాహీమ్ సూరా పరిచయం

సూరె ఇబ్రాహీమ్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 52 వాక్యాలు, 7 రుకూలు ఉన్నాయి. ఇబ్రాహీమ్ (అ) కాబతుల్లాహ్ నిర్మించిన తరువాత తన ప్రభువును ప్రార్థించారు. ఆ కోరికలన్నీ ఇస్లామీయ సమాజం ఏర్పడిన తర్వాత పూర్తి అయ్యాయి. కాబతుల్లాహ్ దైవగృహం ప్రదక్షిణ కొరకు, ముస్లిముల ఖిల్లాగా నియమింపబడుట మొదలైనవి. ఇబ్రాహీమ్ (అ) మరియు ఆయన దుఆల కారణంగా ఈ సూరా పేరు “ఇబ్రాహీమ్” అని పెట్టబడింది.

అవతరణ కాలం

మక్కా చివరి దశలో అవతరించిన సూరాలా ఉంది. సూరె అర్రాద్ కి సమీప కాలంలోనే అవతరించినట్లు అనిపిస్తుంది. తిరస్కారులు తమ ప్రవక్తలతో “మీరు మా ధర్మంలో తిరిగి రావాలి లేదా మేము మిమ్మల్ని మా దేశం నుండి బహిష్కరిస్తాం” అని అన్నారు. ఈ సూచన ప్రకారం ఆ సమయంలో మక్కాలో ముస్లిములపై హింసలూ, దౌర్జన్యాలు పరాకాష్ఠకు చేరుకున్నాయి. మక్కా అవిశ్వాసులు వెనుకటి జాతుల్లా తమ ప్రాంతంలో ఉన్న విశ్వాసులను తమ పట్టణాల నుండి ఏరివేసేందుకు నిర్ణయించుకున్నారు. అందువల్ల వారికి ఇతర జాతుల్లా హెచ్చరించడం జరిగింది. విశ్వాసులను వెనుకటి వారిని ఓదార్చినట్లు ఓదార్చబడింది. అదేవిధంగా చివరి రుకూ ద్వారా కూడా ఈ సూరా మక్కా చివరి దశకు సంబంధించినదని విదితమవుతుంది.

ప్రధానాంశము

ప్రవక్త (స) సందేశాన్ని తిరస్కరించిన అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స) సందేశాన్ని విఫలం చేయటానికి అనేక రకాలుగా కుట్రలు పన్నసాగారు. అందువల్లే ఈ సూరాలో సంబోధించటానికి బదులు వారిని హెచ్చరించటం జరిగింది. ఎందుకంటే అంతకు ముందు వారిని హెచ్చరించటం, బోధపరచటం జరిగింది. ఇంత జరిగినా అవిశ్వాసులు తిరస్కారం, ధిక్కారం, శత్రుత్వం, పెంకితనం, హింసల్లో అధికం కాసాగారు. సూరె అర్రాద్ లో అవిశ్వాసులకు హెచ్చరికలు, విశ్వాసులకు శుభవార్తలు ఇవ్వబడ్డాయి. కాని ఈ సూరాలో బహిరంగంగా హెచ్చరించటం జరిగింది. ఈనాడు మక్కాలో జరుగుతున్న సత్యాసత్యాల సంఘర్షణలో అధర్మంగా వ్యవహరిస్తున్న మీకు మూలం భూమీ కాదు, ఆకాశమూ కాదు. వీరి ఉదాహరణ ఒక బలహీనమైన మొక్క లాంటిది.

ఒక సైగతోనే దాన్ని పెకిలించవచ్చు. ఇవి ఇప్పటి వరకు ఉన్నాయంటే దాన్ని పెకిలించే చేతులు ఉండేవి కావు. కానీ ఇప్పుడు ఆ చేతులను సృష్టించాడు. అతి త్వరగా అల్లాహ్ ఈ వృత్తాంతాన్ని సమాప్తం

చేస్తాడు. దీనికి విరుద్ధంగా ఇస్లాం సందేశం ఉదాహరణ ఒక మంచి చెట్టును పోలి ఉంది. దాని వ్రేళ్ళు భూమిలో నాటుకొని ఉన్నాయి. దాని కొమ్మలు ఆకాశం వైపు వ్యాపించి ఉన్నాయి. అల్లాహ్ విశ్వాసులకు ఇహలోకంలోనూ దృఢత్వాన్ని స్థిరత్వాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. తీర్పుదినం నాడు కూడా వారికి సాఫల్యాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

ఈ వాస్తవాన్ని చారిత్రక సాక్ష్యాధారాల ద్వారా వివరించటానికి మూసా (అ) ఇంకా ఇతర ప్రవక్తల సంఘటనలను పేర్కొనడం జరిగింది. చివరిగా ఇబ్రాహీం (అ) గాఢను పేర్కొంటూ వారు ఏ ఉద్దేశ్యంతో తన భూమి నుండి వలస పోయారో, ఆయన ఆ భూభాగాన్ని గురించి ఏమని ప్రార్థించారో, ఆయన తన సంతానాన్ని స్థిరపరచి మనసులో ఏమి కోరుకున్నారో ఇంకా తన ప్రభువుతో ఏమని ప్రార్థించారో ఇవన్నీ అవిశ్వాసుల ముందు పెట్టినప్పుడు వారు ఎలా ప్రవర్తించాలో అర్థం చేసుకోవాలని వారికి గుర్తుచేయడం జరిగింది.

14. ఇబ్రాహీం

ఆయత్లు : 52

అవతరణ : మక్కాలో

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) అలిఫ్-లామ్-రా. (ఓ ముహమ్మద్!) ఇది ఒక గ్రంథం. మేము దీనిని నీ వైపునకు అవతరింప జేసాము. నీవు ప్రజలను వారి ప్రభువు అనుమతితో చీకట్ల నుండి వెలికి తీసి వెలుగులోకి తీసుకు రావాలని - మహాశక్తిమంతుడు, స్తోత్రాలకు అర్హుడు అయిన దేవుని మార్గం వైపునకు తీసుకురావాలని. (2) ఆ అల్లాహ్ భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న సమస్తానికీ స్వామి. తిరస్కారులకు కఠినమైన వినాశకరమైన శిక్ష ఉంది. (3) వారు ఇహలోక జీవితానికి పరలోక జీవితం కంటే ప్రాధాన్యతనిస్తారు. వారు ప్రజలను అల్లాహ్ మార్గం నుండి వారిస్తారు. వారు ఈ వక్రతను సృజించాలని కోరుతున్నారు. వారు మార్గభ్రష్టత్వంలో చాలా దూరం వెళ్ళిపోయారు. (4) మేము ప్రతి ప్రవక్తనూ వారి జాతి భాషలలోనే వంపాము, అతను వారికి స్పష్టంగా తెలియజేయాలని. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారిని మార్గభ్రష్టులుగా చేస్తాడు. తాను కోరిన వారికి రుజుమార్గం చూపుతాడు. మరియు ఆయనే శక్తిగలవాడనూ, వివేకవంతుడూను. (5) మేము ఇంతకు ముందు మూసాను మా సూచనలను ఇచ్చి పంపియున్నాము. ఇంకా ఆయనను “నీ జాతి వారిని చీకట్ల నుండి వెలుగులోకి తీసుకు రా. అల్లాహ్ సంఘటనలను వారికి వినిపించి హితబోధ చెయ్యి. నిస్సందేహంగా ఈ సంఘటనల్లో సహనశీలుడు, కృతజ్ఞుడు అయిన ప్రతి మనిషికి గొప్ప సూచనలు ఉన్నాయి.”

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الرَّسْمِ كَتَبَ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿1﴾

اللّٰهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۗ وَوَيْلٌ لِّلْكَٰفِرِيْنَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيْدٍ ﴿2﴾

الَّذِيْنَ يَسْتَحْبِبُوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلٰى الْاٰخِرَةِ ۗ وَيَصُدُّوْنَ عَنِ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَيَبْغُوْنَهَا بَغْوًا ۗ اُولٰٓئِكَ فِيْ ضَلٰلٍ بَعِيْدٍ ﴿3﴾

وَمَا اَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا بِلِسٰنٍ قَوْمِهٖ لِيَهْتَدِيَ لَهُمْ ۗ فَيُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ يَّشَاءُ وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَاءُ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيْمُ ﴿4﴾

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰى بِآيٰتِنَا اَنْ اَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّورِ ۗ وَذَكَّرْهُمْ بِآيٰتِنَا ۗ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَآيٰتٍ لِّكُلِّ صَبّٰرٍ شٰكُوْرٍ ﴿5﴾

(6) మూసా తన జాతి వారితో ఇలా అన్నాడు : “మీకు అల్లాహ్ చేసిన మేలు గుర్తుంచుకోండి. ఆయన మీకు ఫిరోన్ ప్రజల నుండి విముక్తి ప్రసాదించాడు. వారు మిమ్మల్ని తీవ్రమైన బాధలకు గురిచేస్తూ ఉండేవారు. మీ కుమారులను చంపేవారు. మీ కుమార్తెలను విడిచిపెట్టేవారు. అయితే ఇందులో మీ ప్రభువు తరపు నుండి ఒక పెద్ద పరీక్ష ఉండేది.”

(7) మీ ప్రభువు ఇలా హెచ్చరించాడు : “మీరు కృతజ్ఞత చూపితే నేను మిమ్మల్ని ఇంకా అధికంగా ప్రసాదిస్తాను. ఒకవేళ కృతఘ్నతకు పాల్పడితే నా శిక్ష చాలా కఠినంగా ఉంటుంది.”

(8) మూసా (అ) ఇలా అన్నాడు : “మీరూ, భూమిపై ఉండే వారందరూ అవిశ్వాసానికి పాల్పడితే, అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు, స్తోత్రాలకు అర్హుడు” అని తెలుసుకోండి.

(9) మీకు పూర్వం గతించిన జాతుల గాధలు మీకు చేరలేదా? నూహ్ జాతి, ఆద్ జాతి, సమూద్ జాతి ఇంకా వాటి తరువాత వచ్చిన అనేక జాతులూ వాటి గురించి అల్లాహ్ కు మాత్రమే తెలుసు. వారి ప్రవక్తలు వారి వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలను తీసుకొని వచ్చినప్పుడు వారు తమ చేతులను తమ నోటిలో పెట్టుకున్నారు. ఇంకా ఇలా అన్నారు : ఏ సందేశంతో నీవు పంపబడ్డావో దాన్ని మేము తిరస్కరిస్తున్నాము. ఏ విషయం వైపునకు నీవు మమ్మల్ని ఆహ్వానిస్తున్నావో మేము దాన్ని సందేహిస్తున్నాము.

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِذْ كُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنْجَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ وَيَدَّبِخُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ ۗ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ مِّنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٦﴾

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ ۖ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ ﴿٧﴾

وَقَالَ مُوسَى إِنَّ تَكْفُرًا أَنْتُمْ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ۖ فَإِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٨﴾

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ ۗ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ ۗ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ ۗ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا أَيْدِيَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا ۚ مِمَّا رُسِلْتُمْ بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٩﴾

(35) అప్పుడు ఇబ్రాహీం ఇలా ప్రార్థించాడు :
“ప్రభూ! ఈ నగరాన్ని శాంతి నగరంగా చెయ్యి,
నన్నూ, నా సంతానాన్ని విగ్రహారాధన నుండి
కాపాడు.

(36) ప్రభూ! ఈ విగ్రహాలు చాలామందిని మార్గం
తప్పించాయి. నా విధానంపై నడిచేవాడు నా వాడు.
ఎవరైనా నాకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న విధానాన్ని
అనుసరిస్తే నిస్సందేహంగా నీవు క్షమించేవాడవు,
కరుణామయుడవు.

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا
وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ إِلَّا صَنَامًا ﴿35﴾

رَبِّ إِنَّهُمْ أَضَلَّلَنِي كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ ۖ فَمَنْ
تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي ۖ وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿36﴾

గురించి 4 - 120లో చూడండి. నా వాగ్దానాలకు ఎటువంటి సూచనలు, నిదర్శనాలు ఉండేవి కావు. నేను మిమ్మల్ని
బలవంతం చేయలేదు. నేను కేవలం మిమ్మల్ని పిలిచాను - మీరు నా పిలుపును స్వీకరించారు. సూచనలతో,
నిదర్శనాలతో కూడిన ప్రవక్తల పిలుపును మీరు తిరస్కరించారు. తప్పంతా మీదే. మీరు అల్లాహ్ ప్రసాదించిన
బుద్ధిబలాన్ని ఏమాత్రం ఉపయోగించలేదు. స్పష్టమైన సాక్ష్యాలను మీరు తిరస్కరించారు. అసత్యాలను నమ్మారు,
ఇప్పుడు నేను మిమ్మల్ని గానీ, మీరు నన్ను గాని రక్షించలేము. నేను అల్లాహ్ కు సాటిననే దాన్ని నేను తిరస్కరిస్తున్నాను.
అల్లాహ్ కు సమానంగా ఇతరులను భాగస్వాములుగా నిలబెట్టటం ఘోర అపరాధం. అల్లాహ్ యే ఈ సృష్టికి ప్రభువు,
సృష్టికర్త, పాలకుడూను. అతనికి ఎవరు సమానులు కాగలరు?” (అహ్ సనుల్ బయాన్)

24 - 26 వాక్యాలలో ముఖ్యాంశాలను పేర్కొనడం జరిగింది. మనం రెండు విధాలుగా చూస్తుంటాము.
ఒకటి : నిలకడగా ఉంటుంది. ఇంకొకటి : నిలకడగా ఉండదు. మొదటిది పరిశుద్ధ వాక్కు. ఇది మంచిది.
లాభకరమైనదీనూ. రెండవది : అపరిశుద్ధ వాక్కు. ఇది చెడ్డది, హానికరమైనదీనూ.

మొదటి ఉదాహరణ : ఒక మంచి వృక్షంలాంటిది. దృఢంగా స్థిరంగా ఉంటుంది. దాని కొమ్మలు ఆకాశంలో
వ్యాపించి ఉంటాయి. రెండవ ఉదాహరణ : ఒక పనికిరాని చెట్టు. స్థిరంగా లేదు. కొమ్మలు బలహీనంగా ఉన్నాయి.
ఎలాంటి పండ్లు ఇవ్వదు, పెకిలిస్తే వేళ్లతో సహా వచ్చేస్తుంది.

28వ వాక్యం : అంటే, విశ్వాసులు స్థిరంగా, నిలకడగా ఉంటారు. అవిశ్వాసులు అస్థిరత్వానికి గురవుతారు.
విశ్వాసుల ప్రత్యేకత ఉభయ లోకాల్లోనూ వ్యక్తమవుతుంది. విశ్వాసుల ప్రతీ కార్యం సరియైనదిగా ఉంటుంది. వీరి
నమ్మకాలు, ఆచరణలు, పద్ధతులు, ఆధారాలు, పరిశుద్ధంగా ఉంటాయి. అవిశ్వాసుల ఏ కార్యం అయినా బలమైన
పునాదులపై ఉండదు. నిలకడ అసలే ఉండదు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

31వ వాక్యం : వెనుకటి వాక్యాల్లో దైవానుగ్రహాల పట్ల కృతఘ్నత చూపేవారు, ఇతరులను అల్లాహ్ కు
భాగస్వాములుగా నిలబెట్టేవారు నరకంలో ప్రవేశిస్తారని తెలియజేయమని ప్రవక్త (స)కు ఆదేశించబడింది. అదేవిధంగా
ఇక్కడ విశ్వాసులను నమాజ్ స్థాపించమని, ఇంకా మేము ఇచ్చిన దాంట్లో నుంచి రహస్యంగానూ, బహిరంగంగానూ
ఖర్చుచేయమని, బంధువులను, ఇతరులను ఆదుకోమని, పరిహారం స్వీకరించబడని, స్నేహం, పనికిరాని, సిఫారసు
చెల్లనేరని ఆ దినం రాకముందే వీటిని ఆచరించమని ఆదేశించబడింది. (త్రైసీరుద్రహ్యాన్)

(18) తమ ప్రభువును విశ్వసించని వారి చేష్టలను తుఫాను రోజున వీచే గాలి ఎగురవేసే బూడిదతో పోల్చవచ్చు. వారు తాము చేసిన దానికి ఎటువంటి ప్రతిఫలం పొందలేరు. మార్గభ్రష్టత్వానికి పరాకాష్ఠ అంటే ఇదే.

مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ
 بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ ۗ لَا يَقْدِرُونَ عَلَيْهَا كَسْبًا
 ۗ ذٰلِكَ هُوَ الصَّلٰۤىٔ الْبَعِيْدُ ﴿18﴾

- “నేను అల్లాహ్ పట్ల కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా మెలిగే దాసుణ్ణి కాకూడదా?” (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నెం.4459) అబూ సయీద్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు - “ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు - “ఎవరు మానవునికి కృతజ్ఞతలు తెలుపరో అలాంటివారు అల్లాహ్ కు కూడా కృతజ్ఞతలు తెలుపలేరు.” (తిర్మిజి - హ.నెం.1955).

కృతఘ్నత వల్ల స్త్రీలు నరకం పాలౌతారు. ఇబ్నై అబ్బాస్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు - ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : “నాకు నరకం చూపించడం జరిగింది. అందులో స్త్రీలు అధిక సంఖ్యలో ఉన్నారు. వారు కృతఘ్నత చూపేవారు.” ‘వారు అల్లాహ్ ను తిరస్కరించేవారా?’ అని సహాబా ప్రశ్నించారు. ప్రవక్త (స) ఇలా సమాధానమిచ్చారు - కాదు, భర్తవట్ల కృతఘ్నులుగా ప్రవర్తించేవారు. నీవు స్త్రీ పట్ల జీవితాంతం మంచిగా ప్రవర్తించినా మీ నుండి ఏదైనా అవాంఛనీయ విషయం ఎదురైతే వెంటనే ‘నువ్వు నన్ను ఏమాత్రం సుఖపెట్టలేదు’ అని అనేస్తుంది. (బుఖారీ)

10వ వాక్యం : తమ జాతులు దైవగ్రంథాలను, సత్య సందేశాలను తిరస్కరించడంపై ప్రవక్తలు ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసేవారు. ఎందుకంటే వారు అల్లాహ్ ను, దైవగ్రంథాలను, దైవదౌత్యాన్ని అనుమానించేవారు. అయితే భూమ్యాకాశాలు, ఈ సృష్టిలో ఉన్న సమస్తానికి అల్లాహ్ యే సృష్టికర్త అని, ప్రభువని, ఆరాధ్యుడని చాచిచెబుతున్నాయి. ఆయనే మమ్మల్ని దైవప్రవక్తలుగా మీ వద్దకు పంపాడనీ, మమ్మల్ని విశ్వసించమని మిమ్మల్ని ఆదేశించాడని, మీరు అల్లాహ్ ను, మమ్మల్ని విశ్వసిస్తే ఆయన మీ పాపాలను క్షమిస్తాడని, ఇహపరలోకాల్లో మీకు సాఫల్యం ప్రసాదిస్తాడని బోధించారు. ‘మీరు మా వంటి వారే, అన్న పానీయాల్లో, జీవనంలో మాతో సమానంగా ఉన్నారని, మీకు - మాకు మధ్య ఎలాంటి భేదం లేదని తిరస్కారులు ప్రవక్తలను తిరస్కరించేవారు. మీరు కేవలం మా తాతమత్తాతల ఆరాధ్య దైవాలనుండి మమ్మల్ని ఆపుతున్నారని, అయితే మీరు సృష్టమైన నిదర్శనం ఏదైనా తెస్తేనే మేము మీ మాటను విశ్వసిస్తామని వారు కేవలం ప్రగల్భాలు పలికేవారు, ప్రతి ప్రవక్త ఎన్నో సృష్టమైన సూచనలను చూపించారు. అయినా వారి ధిక్కార వైఖరిలో పరివర్తన రాలేదు.

16, 17 వాక్యాలు : నరక యాతనల గురించి పేర్కొన్నాడు. ఇవన్నీ ప్రవక్తలను తిరస్కరించే వారికొరకు, విశ్వసించని వారికొరకు ఉన్నాయి. ఇలాంటి వారి కొరకు నరకంలో త్రాగటానికి చీములాంటి ద్రవం ఉంటుంది. అబూ ఉమామహ్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ఈ వాక్యం గురించి ఇలా ఉపదేశించారు : ఆ చీము లాంటి ద్రవం అతని వద్దకు రాగానే అతను అసహ్యంతో తన ముఖాన్ని ఎత్తుతాడు. దానివల్ల అతని ముఖం మాడిపోతుంది. దాన్ని త్రాగితే అతని ప్రేగులు తెగి వెనుక భాగం నుంచి బయల్పడతాయి. (తిర్మిజి)

తీర్పుదినం నాటి శిక్షలు ఎంత కఠినంగా ఉంటాయంటే వాటి ముందు భూలోక శిక్షలు లెక్కలోకే రావు. ఆనాడు స్వర్గస్తులయినా, నరకస్తులయినా వారికి చావు రాదు. సూరె నిసాలో ఇలా చెప్పబడింది : “వారి చర్మం కాలిన వెంటనే మేము వారి చర్మాన్ని మార్చివేస్తాము.” (4 : 56) ఇంకా ఒక హదీసు ద్వారా కూడా ఇది ధృవీకరించబడింది. ఇబ్నై ఉమర్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారు : “స్వర్గస్తులు స్వర్గంలో, నరకవాసులు నరకంలో చేరిపోగానే, చావు ఒక గొర్రెపోతు రూపంలో స్వర్గనరకాల మధ్య జిబహ్ చేయబడుతుంది. అప్పుడు ఒక ప్రకటించేవాడు, ‘ఓ స్వర్గవాసులారా! ఓ నరకవాసులారా! ఇక మీకు చావు లేదు. దానికి స్వర్గవాసులు సంతోషిస్తారు. నరకవాసులు విచారిస్తారు.” (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నెం. 6066)

(19) అల్లాహ్ భూమ్యాకాశాలను సత్యంపై సృష్టించడాన్ని నీవు చూడలేదా? ఆయన తలచుకుంటే మిమ్మల్ని తొలగించి మీ స్థానంలో మరొక క్రొత్త సృష్టిని తీసుకురాగలడు. (20) అలా చేయటం అల్లాహ్ కు ఏమాత్రం కష్టం కాదు.

(21) వీరందరూ కలిసి అల్లాహ్ ముందు హాజరౌతారు. అప్పుడు ప్రపంచంలో బలహీనులుగా ఉన్నవారు ప్రపంచంలో పెద్దమనుషులుగా వర్ధిల్లిన వారితో ఇలా అంటారు : “ప్రపంచంలో మేము మిమ్మల్ని అనుసరించాము. ఇప్పుడు అల్లాహ్ శిక్ష నుండి మమ్మల్ని కాపాడటానికి మీరేవైనా చేయగలరా?” వారు ఇలా సమాధానమిస్తారు - “అల్లాహ్ మాకు రుజుమార్గాన్ని ప్రసాదించి ఉంటే మేము తప్పకుండా మీకు చూపి ఉండేవారము. ఇప్పుడు మనము ఎంత మొత్తుకున్నా, ఓర్పు వహించినా ఒకటే. ఇక మనం సాఫల్యం పొందేమార్గం ఏదీ లేదు.”

(22) తీర్పు అయిపోయిన తరువాత షైతాను ఇలా అంటాడు, “వాస్తవంగా అల్లాహ్ చేసిన వాగ్దానాలన్ని సత్యమైనవే. నేను మీతో వాగ్దాన భంగం చేసాను. నాకు మీ మీద ఎటువంటి అధికారము లేదు. నేను కేవలం మిమ్మల్ని ఆహ్వానించాను. మీరు నా ఆహ్వానాన్ని స్వీకరించారు. నన్ను నిందించకండి. మిమ్మల్ని మీరే నిందించుకోండి. ఇక్కడ మీ మొరలను నేను ఆలకించలేను. నా మొరలను మీరు ఆలకించలేరు. ఇంతకు ముందు దైవత్వంలో నన్ను భాగస్వామిగా నిలబెట్టడాన్ని నేను తిరస్కరిస్తున్నాను. నిస్సందేహంగా ఇలాంటి దుర్మార్గులకు వ్యధా భరితమైన శిక్ష ఉంది.

كَمْ تَرَأَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۖ
إِنْ يَشَاءُ يُدْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿19﴾

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بَعِزٌّ ﴿20﴾

وَبَرُّوْا لِلَّهِ جَمِيْعًا فَقَالَ الضُّعَفَاؤُا لِلَّذِيْنَ
اسْتَكْبَرُوْا اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ اَنْتُمْ
مُّغْنُوْنَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ۗ قَالَ اُوَلُوْ
هُدٰىنَا اللّٰهُ لَهٰدِيْنَكُمْ ۗ سَوَآءٌ عَلَيْنَا اَجْرُ عَنَّا
اَمْ صَبْرُنَا مَا لَنَا مِنَ مَّحِيْصٍ ﴿21﴾

وَقَالَ الشَّيْطٰنُ لَمَّا قُضِيَ الْاَمْرُ اِنَّ اللّٰهَ
وَعَدَكُمْ وَعَدَ الْحَقِّ ۗ وَعَدْتُكُمْ فَاخْلَفْتُكُمْ ۗ
وَمَا كَانَ لِىْ عَلَيْكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ اِلَّا اَنْ
دَعَوْتُكُمْ فَاَسْتَجَبْتُمْ لى ۗ فَلَا تَلُوْمُوْنى
وَلُوْمُوْا اَنْفُسَكُمْ ۗ مَا اَنَا بِمُضْرِخِكُمْ وَمَا
اَنْتُمْ بِمُضْرِخِى ۗ اِنِّىْ كَفَرْتُ بِمَا اَشْرَكْتُمْوْنَ
مِنْ قَبْلُ ۗ اِنَّ الظّٰلِمِيْنَ لَهُمْ عَذَابٌ
اَلِيْمٌ ﴿22﴾

(23) ప్రపంచంలో విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసినవారు క్రింద కాలువలు ప్రవహించే ఉద్యాన వనాల్లో ప్రవేశింపబడతారు. అక్కడ వారు తమ ప్రభువు అనుమతితో శాశ్వతంగా ఉంటారు. అక్కడ వారికి, పరిచయ పదంగా “సలామ్” ఉంటుంది.

(24) అల్లాహ్ పరిశుద్ధ వాక్కును ఏ వస్తువుతో పోల్చాడో మీరు గమనించటంలేదా? అది ఒక మేలు జాతి వృక్షాన్ని పోలి ఉంది. దాని వేరు భూమిలో లోతుగా నాటుకుపోయింది. ఇంకా దాని కొమ్మలు ఆకాశాన్ని అంటాయి.

(25) ఎల్లప్పుడూ అది తన ప్రభువు ఆజ్ఞానుసారం తన పండ్లను ఇస్తోంది. అల్లాహ్ ఇటువంటి ఉపమానాలను ప్రజలు ఆలోచించాలని ఇస్తున్నాడు.

(26) అపరిశుద్ధ వాక్కును ఒక చెడు జాతి చెట్టుతో పోల్చవచ్చు. అది భూమి ఉపరితలం నుండి పీకిపారవేయబడింది. దానికి స్థిరత్వం అనేదే లేదు.

(27) అల్లాహ్ ఒక స్థిరమైన వాక్కు ఆధారంగా విశ్వాసులకు ఇహలోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ నిలకడను ప్రసాదిస్తాడు. అల్లాహ్ దుర్మార్గులను మార్గభ్రష్టులుగా చేస్తాడు. అల్లాహ్ తాను కోరిందే చేస్తాడు. (28) అల్లాహ్ అనుగ్రహాన్ని పొంది, దానికి బదులుగా కృతఘ్నతను చూపిన వారిని నీవు చూడలేదా? వారు తమ జాతిని వినాశ గ్రహంలోకి త్రోసివేస్తారు. (29) అంటే నరకంలోనికి. అందులో వారు ప్రవేశిస్తారు. అది నీచమైన నివాస స్థలం.

(30) వారు ప్రజలను అల్లాహ్ మార్గం నుండి తప్పించటానికి, కొందరిని అల్లాహ్ కు సమానులుగా నిలబెట్టారు. ఇలా అను : “సరే, సుఖాలను అనుభవించండి. చివరకు మీరు మరలిపోయేది నరకానికే.”

وَأَدْخَلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا يَأْتِيهِمْ
رِزْقُهُمْ طَيِّبُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ﴿23﴾

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً
كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي
السَّمَاءِ ﴿24﴾

تُوتِي أَكْلَهَا كُلُّ حَيْثُ يَأْتِيهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ
الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿25﴾

وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ
مِنَ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿26﴾

يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ
الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿27﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا
وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ﴿28﴾

جَهَنَّمَ يَصَلُّونَهَا وَبَسَّ الْقَرَارِ ﴿29﴾

وَجَعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ ط قُلْ
تَمَتَّعُوا فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ ﴿30﴾

(31) ఓ ప్రవక్తా! విశ్వసించిన దాసులకు చెప్పు : “నమాజును స్థాపించండి. వేము వారికి ప్రసాదించిన దాని నుండి బహిరంగంగా గుప్తంగా ఖర్చుపెట్టండి. క్రయ విక్రయాలు జరగటంగాని, మిత్రసాయం పొందటం గాని సాధ్యం కాని ఆ రోజు రాకముందే.” (32) అల్లాహ్‌యే భూమిని, ఆకాశాలను పుట్టించాడు. ఆకాశం నుండి నీళ్ళను కురిపించాడు. దానిద్వారా మీ ఆహారం కొరకు రకరకాల ఫలాలను సృష్టించాడు. తన ఆజ్ఞానుసారం సముద్రంలో నడవాలని పడవను మీ సేవకై మీకు లోబరచాడు. నదులను మీ సేవకై ఏర్పరచాడు. (33) నిరంతరం ప్రయాణం చేస్తూపోతున్న సూర్యచంద్రాదులను మీకు లోబరిచాడు. రాత్రినీ పగలునూ మీ సేవకై ఏర్పాటు చేసాడు. (34) మీరు కోరిన సమస్తాన్ని మీకు ఇచ్చాడు. ఒకవేళ మీరు అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను లెక్కించదలిస్తే లెక్కించలేరు. నిస్సందేహంగా మానవుడు అన్యాయపరుడు, మేలును మరిచేవాడూను.

قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعُ فِيهِ وَلَا خِلَالٌ ﴿31﴾
 اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ ۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ ﴿32﴾
 وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ ۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ﴿33﴾
 وَأَتَاكُم مِّنْ كُلِّ مَّا سَأَلْتُمُوهُ ۖ وَإِن تَعَدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا ۗ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿34﴾

18 - 34 ఆయత్ల వివరణ :

అవిశ్వాసి కర్మల ఉపమానం : 18వ వాక్యంలో అల్లాహ్ అవిశ్వాసుల కార్యాలను చెడువాక్కుతో, చెడు వృక్షంతో పోల్చాడు. అవిశ్వాసులు సృష్టితాలను పూజిస్తారు. అల్లాహ్ ప్రవక్తలను తిరస్కరిస్తారు. తీర్పుదినం నాడు వారు ఎలాంటి ఫలితాన్నీ పొందరు. వారి ఆచరణలు బూడిదలా ఉంటాయి. దాన్ని గాలి ఎగరేసుకుపోతుంది. ఇదేవిధంగా వారి ఆచరణలన్నీ వృధా అవుతాయి. దీన్ని గురించి 25 : 23, 3 : 115లో వివరించబడింది. (అల్ ఫజ్లుల్ కబీర్)

ప్రవక్త (స) ఇలా ఉపదేశించారని, అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : “అల్లాహ్ ప్రతిఫలం విషయంలో విశ్వాసి పట్ల ఏమాత్రం అధర్మంగా ప్రవర్తించడు. అతనికి ఉభయ లోకాల్లోనూ ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. అయితే అవిశ్వాసి చేసిన సత్కార్యాలకు ప్రతిఫలం ఇక్కడే ఇవ్వడం జరుగుతుంది. పరలోకంలో అతనికి ఎంతమాత్రం ప్రతిఫలం ఇవ్వడం జరుగదు.” (సహీహ్ ముస్లిం - హ.నెం.5022) (త్రైసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

22వ వాక్యం : అంటే నరకంలో పైతాను ప్రసంగం : పుణ్యాత్ములు స్వర్గంలో, పాపాత్ములు నరకంలో ప్రవేశించిన తరువాత నరకంలో పైతాను నరకవాసులను ఉద్దేశించి ఇలా ప్రసంగిస్తాడు : “అల్లాహ్ తన ప్రవక్తల ద్వారా చేసిన వాగ్దానాలు నెరవేర్చాడు. మరి నేను నా వాగ్దానాలు నెరవేర్చలేదు. నా వాగ్దానాలన్ని అసత్యాలే. దాన్ని

(35) అప్పుడు ఇబ్రాహీం ఇలా ప్రార్థించాడు :
“ప్రభూ! ఈ నగరాన్ని శాంతి నగరంగా చెయ్యి,
నన్నూ, నా సంతానాన్ని విగ్రహారాధన నుండి
కాపాడు.

(36) ప్రభూ! ఈ విగ్రహాలు చాలామందిని మార్గం
తప్పించాయి. నా విధానంపై నడిచేవాడు నా వాడు.
ఎవరైనా నాకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న విధానాన్ని
అనుసరిస్తే నిస్సందేహంగా నీవు క్షమించేవాడవు,
కరుణామయుడవు.

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا
وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ إِلَّا صَنَامًا ﴿35﴾

رَبِّ إِنَّهُمْ أَضَلَّلْنِ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ ۖ فَمَنْ
تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي ۖ وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿36﴾

గురించి 4 - 120లో చూడండి. నా వాగ్దానాలకు ఎటువంటి సూచనలు, నిదర్శనాలు ఉండేవి కావు. నేను మిమ్మల్ని
బలవంతం చేయలేదు. నేను కేవలం మిమ్మల్ని పిలిచాను - మీరు నా పిలుపును స్వీకరించారు. సూచనలతో,
నిదర్శనాలతో కూడిన ప్రవక్తల పిలుపును మీరు తిరస్కరించారు. తప్పంతా మీదే. మీరు అల్లాహ్ ప్రసాదించిన
బుద్ధిబలాన్ని ఏమాత్రం ఉపయోగించలేదు. స్పష్టమైన సాక్ష్యాలను మీరు తిరస్కరించారు. అసత్యాలను నమ్మారు,
ఇప్పుడు నేను మిమ్మల్ని గానీ, మీరు నన్ను గాని రక్షించలేము. నేను అల్లాహ్ కు సాటిననే దాన్ని నేను తిరస్కరిస్తున్నాను.
అల్లాహ్ కు సమానంగా ఇతరులను భాగస్వాములుగా నిలబెట్టటం ఘోర అపరాధం. అల్లాహ్ యే ఈ సృష్టికి ప్రభువు,
సృష్టికర్త, పాలకుడూను. అతనికి ఎవరు సమానులు కాగలరు?” (అహ్ సనుల్ బయాన్)

24 - 26 వాక్యాలలో ముఖ్యాంశాలను పేర్కొనడం జరిగింది. మనం రెండు విధాలుగా చూస్తుంటాము.
ఒకటి : నిలకడగా ఉంటుంది. ఇంకొకటి : నిలకడగా ఉండదు. మొదటిది పరిశుద్ధ వాక్కు. ఇది మంచిది.
లాభకరమైనదీనూ. రెండవది : అపరిశుద్ధ వాక్కు. ఇది చెడ్డది, హానికరమైనదీనూ.

మొదటి ఉదాహరణ : ఒక మంచి వృక్షంలాంటిది. దృఢంగా స్థిరంగా ఉంటుంది. దాని కొమ్మలు ఆకాశంలో
వ్యాపించి ఉంటాయి. రెండవ ఉదాహరణ : ఒక పనికిరాని చెట్టు. స్థిరంగా లేదు. కొమ్మలు బలహీనంగా ఉన్నాయి.
ఎలాంటి పండ్లు ఇవ్వదు, పెకిలిస్తే వేళ్లతో సహా వచ్చేస్తుంది.

28వ వాక్యం : అంటే, విశ్వాసులు స్థిరంగా, నిలకడగా ఉంటారు. అవిశ్వాసులు అస్థిరత్వానికి గురవుతారు.
విశ్వాసుల ప్రత్యేకత ఉభయ లోకాల్లోనూ వ్యక్తమవుతుంది. విశ్వాసుల ప్రతీ కార్యం సరియైనదిగా ఉంటుంది. వీరి
నమ్మకాలు, ఆచరణలు, పద్ధతులు, ఆధారాలు, పరిశుద్ధంగా ఉంటాయి. అవిశ్వాసుల ఏ కార్యం అయినా బలమైన
పునాదులపై ఉండదు. నిలకడ అసలే ఉండదు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్)

31వ వాక్యం : వెనుకటి వాక్యాల్లో దైవానుగ్రహాల పట్ల కృతఘ్నత చూపేవారు, ఇతరులను అల్లాహ్ కు
భాగస్వాములుగా నిలబెట్టేవారు నరకంలో ప్రవేశిస్తారని తెలియజేయమని ప్రవక్త (స)కు ఆదేశించబడింది. అదేవిధంగా
ఇక్కడ విశ్వాసులను నమాజ్ స్థాపించమని, ఇంకా మేము ఇచ్చిన దాంట్లో నుంచి రహస్యంగానూ, బహిరంగంగానూ
ఖర్చుచేయమని, బంధువులను, ఇతరులను ఆదుకోమని, పరిహారం స్వీకరించబడని, స్నేహం, పనికిరాని, సిఫారసు
చెల్లనేరని ఆ దినం రాకముందే వీటిని ఆచరించమని ఆదేశించబడింది. (త్రైసీరుద్రహ్యాన్)

(37) ప్రభూ! నేను నా సంతానాన్ని బంజరు ప్రదేశంలో నీ పవిత్ర గృహం వద్ద వసింపజేశాను. మా ప్రభూ! ఇక్కడ వారు నమాజ్‌ను స్థాపించాలని. నీవు ప్రజల హృదయాలను వారి వైపు మొగ్గేలా చెయ్యి. వారికి పండ్లు ఆహారంగా ప్రసాదించు, వారు కృతజ్ఞులయ్యేందుకు. (38) ఓ మా ప్రభూ! నీవే మేము దాచేవీ, బహిరంగపరిచేవీ, తెలిసినవాడవు.” నిస్సందేహంగా అల్లాహ్‌కు భూమ్యాకాశాల్లో గుప్తంగా ఉన్నది ఏదీ లేదు. (39) నాకు ఈ వృద్ధాప్యంలో ఇస్మాయిలు, ఇస్‌హాఖ్‌లను ప్రసాదించిన అల్లాహ్‌కు కృతజ్ఞతలు. నిస్సందేహంగా నా ప్రభువు ప్రార్థనను ఆలకించేవాడు. (40) నా ప్రభూ! నన్నూ, నా సంతానాన్ని నమాజ్ స్థాపించేవారుగా చెయ్యి. ప్రభూ! నా ప్రార్థనను స్వీకరించు. (41) ప్రభూ! నన్నూ, నా తల్లిదండ్రులను, విశ్వాసులను లెక్కతేల్చే రోజున క్షమించు.” (42) ఈ దుర్మార్గులు చేస్తున్న వాటిని అల్లాహ్ పట్టించుకోవటంలేదని నీవు భావించకు. అల్లాహ్ వారి విషయాన్ని విచుకున్న నేత్రాలు విచుకున్నట్లే ఉండిపోయే దినానికి వాయిదా వేస్తున్నాడు. (43) వారు తలపైకెత్తి పారిపోతూ ఉంటారు. వారి దృష్టి పైనే నిలిచి ఉంటుంది. వారు శూన్యహృదయులై ఉంటారు. (44) ప్రవక్తా! శిక్ష వచ్చి పట్టుకునే రోజును గురించి నీవు వారిని భయపెట్టు. అప్పుడు ఈ దుర్మార్గులు “మా ప్రభూ! మాకు మరికొంత వ్యవధి ఇవ్వు. మేము నీ సందేశాన్ని స్వీకరిస్తాము. ప్రవక్తలను అనుసరిస్తాము” అని అంటారు. “క్షీణ దశ మాకు ఏనాటికీ రాదు” అని ఇంతకు ముందు ప్రమాణాలు చేసినవారు మీరేకదా!

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ
عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ
فَأَجْعَلْ آفِئدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ
مِنَ الشَّعِيرِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿37﴾

رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ ۗ وَمَا يَخْفَى عَلَى
اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴿38﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ
وَإِسْحَاقَ ۗ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿39﴾

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي ۗ رَبَّنَا
وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿40﴾

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ
الْحِسَابُ ﴿41﴾

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ ۗ إِنَّمَا
يُوَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿42﴾

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ
طَرْفُهُمْ ۗ وَآفِئَتُهُمْ هَوَاءٌ ۗ ﴿43﴾

وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ
ظَلَمُوا رَبَّنَا آخِرْنَا إِلَىٰ آجَلٍ قَرِيبٍ ۗ نَحْبُ دَعْوَتِكَ

وَنَتَّبِعُ الرَّسُولَ ۗ أُولَٰئِكَ تَكُونُوا آقْسَمْتُمْ ۗ مِنْ قَبْلِ
مَا لَكُمْ مِنْ زَوَالٍ ۗ ﴿44﴾

(45) వాస్తవానికి తమకు తాము అన్యాయం చేసుకున్న జాతుల పట్టణాలలో మీరు నివసించలేదా? మేము వారిపట్ల ఎలా వ్యవహరించాం అనేది కూడా మీరు చూసారు. మీ కొరకు ఎన్నో ఉపమానాలను ఇచ్చి బోధించాము. (46) వారు భయంకరమైన కుట్రలు పన్నారు. అయితే అల్లాహ్ వారి కుట్రలన్నింటినీ భగ్నం చేశాడు. యదార్థం ఏమిటంటే వారి కుట్రలు కొండలను సైతం కదిలించేటంతటి భయంకరంగా ఉండేవి. (47) ప్రవక్తా! అల్లాహ్ తన ప్రవక్తలకు చేసిన వాగ్దానాలకు భిన్నంగా వ్యవహరిస్తాడని ఎంతమాత్రం సందేహించకు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ శక్తి సామర్థ్యాలు కలవాడు. ప్రతీకారం తీర్చుకోగలవాడు. (48) భూమ్యాకాశాలను మార్చటం జరిగే రోజును గురించి నీవు వారిని భయపెట్టు. అద్వితీయుడూ, ఒక్కడూ అయిన అల్లాహ్ ముందు అందరూ హాజరౌతారు. (49) ఆ రోజు నీవు దోషులను బెడీలతో బంధించబడి ఉండటం చూస్తావు. (50) వారు తారు వస్త్రాలను ధరించి ఉంటారు. అగ్ని జ్వాలలు వారి ముఖాలను క్రమ్ముకొని ఉంటాయి. (51) అల్లాహ్ ప్రతి వ్యక్తికి అతను చేసిన దానికి ప్రతిఫలం ఇచ్చేందుకు ఇలా జరుగుతుంది. లెక్కతీసుకోవటానికి అల్లాహ్ కు ఎంతోసేపు పట్టదు. (52) సర్వ మానవులకు ఇదొక సందేశం. దీనిద్వారా వారు హెచ్చరించబడాలని, కేవలం ఆయన ఒక్కడే ఆరాధ్యుడనే విషయాన్ని వారు తెలుసుకోవాలని, ఇంకా బుద్ధిమంతులు మంచి గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని (ఇది పంపబడింది).

وَسَكَنتُمْ فِي مَسْكِنٍ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ
وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمْ
الْأَمْثَالَ ﴿45﴾

وَقَدْ مَكَرُوا وَمَكَّرَ اللَّهُ مَكَرَهُمْ ۗ وَإِن
كَانَ مَكْرُهُمْ لَتَرْوُلَ مِنَ الْجِبَالِ ﴿46﴾

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ فَخْلَفَ وَعِدَهُ رَسُولَهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ
عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿47﴾

يَوْمَ تَبَدَّلَ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتُ
وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿48﴾

وَتَرَى الْمَجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقْرَّنِينَ فِي
الْأَصْفَادِ ﴿49﴾

سَرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطَرٍ أِنٍ وَتَغْشَى وُجُوهَهُمْ
النَّارُ ﴿50﴾

لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مِمَّا كَسَبَتْ ۗ إِنَّ اللَّهَ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿51﴾

هَذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنذَرُوا بِهِ وَلِيَعْلَمُوا أَنَّمَا
هُوَ اللَّهُ وَوَاحِدٌ وَلَيْدٌ كَرُّ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿52﴾

35 - 52 ఆయత్ల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం : తౌహీద్ (దేవుని ఏకత్వం) సత్యమనీ, సాటికల్పించుట అసత్యమనీ, అవాస్తవమని వెనుకటి వాక్యాల్లో పేర్కొనబడింది. ఏకత్వాన్ని అల్లాహ్ ఒక మహా ఫలవృక్షంతో పోల్చడం జరిగింది. దాని వ్రేళ్ళు భూమిలో పాతుకొని ఉన్నాయి. దాని కొమ్మలు ఆకాశంలో వ్యాపించి ఉన్నాయి. ఇంకా సాటి కల్పించటాన్ని ఒక బలహీనమైన మొక్కతో పోల్చటం జరిగింది. దాన్ని పీకి పారవేయడం చాలా సులభం. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో దేవుని ఏకత్వాన్ని ప్రచారం చేసిన ఇబ్రాహీం (అ) గురించి పేర్కొనబడింది. ఆయన ఏకత్వ కేంద్రాన్ని కాబతుల్లాహ్ నిర్మించాడు. జీవితమంతా ప్రజలను అల్లాహ్ ఆరాధనవైపు ఆహ్వానిస్తూ ఉన్నాడు.

35వ వాక్యం : మక్కా అవిశ్వాసులకు సమాధానంగా పవిత్రమైన ఈ మక్కా నగరం మొదటి నుండి అల్లాహ్ ఏకత్వానికి కేంద్రంగా ఉండిందని, ఎవరూ సాటిలేని అల్లాహ్ ఆరాధన కొరకు అది నిర్మించడం జరిగిందని అల్లాహ్ స్పష్టం చేశాడు. అల్లాహ్ మిత్రులు ఇబ్రాహీమ్ (అ) దీన్ని నిర్మించారు. అల్లాహ్ కు సాటి కల్పించే వారంటే ఆయన విసుగు చెందేవారు. ఈయనే శాంతిభద్రతల కొరకు ప్రార్థించారు. (అల్ బఖర : 126) ఇంకా ఇలా ప్రార్థించారు : “నన్ను, నా సంతానాన్ని విగ్రహారాధన నుండి కాపాడు” దీని ద్వారా తెలిసిందేమిటంటే అల్లాహ్ ను ప్రార్థించేవారు తన గురించి, తన తల్లిదండ్రుల గురించి, తన సంతానం గురించి ప్రార్థించాలి.

36వ వాక్యం : విగ్రహారాధనలో మునిగి ఉన్న వారిపట్ల నుండి నేను విసుగుచెందాను. ఈ విషయాన్ని అల్లాహ్ పై వదిలివేస్తున్నాను. అల్లాహ్ కోరితే వారిని శిక్షిస్తాడు. లేదా క్షమిస్తాడు. ఈసా (అ) కూడా తన జాతిపట్ల ఇదేవిధంగా ప్రార్థించారు. (5. మాయిదహ్ : 118). ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసుల శిక్ష గురించి, క్షమాపణ గురించి అల్లాహ్ కే వదిలివేయబడింది. ఒకసారి ప్రవక్త (స) ఈ వాక్యాలను గుర్తుచేసి, ఏడుస్తూ “ఓ అల్లాహ్! నా ఉమ్మత్ నా ఉమ్మత్ నా ఉమ్మత్” అన్నారు. అల్లాహ్ జిబ్రీల్ (అ) ను పంపి కారణం తెలుసుకోమన్నాడు. జిబ్రీల్ (అ) వచ్చి కారణం అడిగారు, ప్రవక్త (స) ఇలా సమాధానమిచ్చారు : “నాకు నా ఉమ్మత్ గుర్తుకు వచ్చింది. అప్పుడు అల్లాహ్ జిబ్రీల్ ని ఇలా ఆదేశించి పంపాడు - “ఓ ప్రవక్తా! మేము మీ అనుచర సంఘం విషయంలో మిమ్మల్ని సంతోషపరుస్తాము. విచారానికి గురిచేయము.” (అల్ ఫజ్ లుల్ కబీర్)

38వ వాక్యం : ఈ ప్రార్థన దేనికొరకో నీకు తెలుసు. భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న సమస్త విషయాల వాస్తవాలు తెలిసినవాడవు. తనతో పాటు తన సంతానం గురించి కూడా ప్రార్థించారు. ధర్మబోధకులు, తమ కుటుంబీకులను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని, అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు ఆదేశించాడు. (షుఅరా - 214) (అహ్ సనుల్ బయాన్)